

si verò cunctetur, & in venoso ac arterioso genere subsistat, quotidie magis accumulata, vel suâ sponte, repagulo soluto, dimanet ac profuat, vel copiâ, aut inimicâ qualitate Natura irritata expellat, eam ad extremos artus præcipitando. Hisce præsuppositis, si pulvis Viperinus in præservando à podagrâ, quidpiam commodare debet, tum eum effectum præstabit, non tam corroborando, quàm exiccando, sed potissimum insigni suâ vi diaphoreticâ, facultate digerendi & per cutim evacuandi.

Sed distinguendum inter complexiones, & causas Podagræ, utrum à calidiore dispositione proveniat, vel frigidiore. Si serosi exorbitent humores, in habitu corporis divagantes, resolvendo ac discutiendo, multum conferret: sin verò ex fervidore mafsâ sanguineâ scaturiat, ex illius usu magis incandescet, prout illius Itali, cujus in tuis literis facta est mentio, sat gravis est querela, se ex illius usu, in multo deteriorem statum delapsum, cum fuerit præditus præcalidâ ac cholericâ corporis constitutione. Vel exinetiam lucu-

lentum capiendum documentum, quantum intersit, in dextro remedium usu, respiciendo diversitatem complexionum & morbificarum dispositionum, non unam selam omnibus equis ex æquo adaptando.

An non meritò mirandum, positionem medicam Alexandrinam, ansam suppeditasse, tot ac tantas epistolas exarandi, qua de re, apud alios authores, nihil nunquam legere contigit. Sed hîc terminus esto, & finaliter gratias ago, tam commodam mihi meditandi occasionem à te oblatam, dum in memoriam revocata haud protrita, quæ mihi ipsi sunt oblectationi, quoties eorum recordari soleo, eò magis, cum discursus ille à me institutus anno ætatis meæ 78. quæ etiamnum, Dei Opt. Max. benignitate, Ente & Menre haud imbecillior, ac olim adolescentia fuerat: Qui & impostherum prævalido suo brachio me protegat, & incolumem conservet, dum absoluta calamitosa hujus vitæ fatali periodo, ex hoc Mundi theatro abire, & transire licitum in gaudia æviterna.

EPISTOLA XII.

*Questio, utrum alexiteria immediatè ab oblato veneno,
& quâ dosi sint exhibenda? ad Dn. D. Scultetum.*

Ratio suggerit efficacius alexipharmacum æstimandum, si aliquanto temporis intervallo post ingestum venenum offeratur, ubi graviora se exerunt symptomata, Si statim à sumpto veneno, alex-

no, alexiterium obruderetur, facile contingeret, ut brevi post venenum vomitu rejiciatur, antequam de potentia in actum deductum, virulentas suas qualitates corpori impertiret, licet tum animal incolume evaderet, fallax esset proba, dum nullum symptoma illius activitatem arguens præcessit. Accedit, quod multa venena bestiis innoxia, quæ homini sunt toxica, prout Sennertus refert, canem ʒiʒ. arsenici devorasse, citra ullam offensam, nullo interveniente alexiterio. Si tum bezoarticum oblatum, quam infida fuisset experientia. At si venenum verenda produceret symptomata, exin conjiciendum, malas qualitates jam corpori impressas, si tum daretur antidotus, & revalesceret animal, indubium argumentum captandum ex effectu, illius in superando hoste, validam potentiam. Prout Matthiolus tradit, quidam Pragensis ad explorandam lapidis Bezoartici vim alexiteriam, ad suspendium. condemnato ʒj. Rad. Napelli (id ex omnium vegetabilium classe, præsentissimum censetur venenum & cui perdomando vix par antidotus reperitur) oblatam, dehinc horâ exactâ gr. vij. lap. Bezo. Ori. in vino exhibita, ubi sæviora jam emerferunt symptomata, etiam convulsivis motibus supervenientibus, & tamen à letho, illa sum permansisse exin vitâ donatum, prout spes facta,

Quin & Richardus refert, cuiusdam Viennensi ʒiʒ. arsenici cum sacch. oblatam horâ spacio post gr. x. lap. Bezo. cum aq. bor. ingesta, licet tum graviora se ostentarent symptomata, tamen ille salvus evaserit. Ex istis observationibus historicis patet, si exploranda alexiteria, ea non ilicò à sumpto veneno, sed justo intervallo post exhibenda, ubi vim suam exerere, & truculenta producere symptomata, assolent. Quoad alteram dubium, de dosi, num antidotus impari, vel majori cum veneno hausto quantitate sit offerenda.

Ex præcitatis exemplis constat, alexipharmaca illa in multo minori dosi fuisse exhibita & tamen *divina* deleteria veneni fracta Naturam victricem evasisse. Videtur Rationi consonum, haud opus, ut alexiterium pari, aut majori etiam dosi ac venenum porrigatur, cum agat *divina* proprietate essentiali aut formali, specificâ & occultâ qualitate, ut in exiguo etiam quanto, magna virtus, ad vim veneni infringendam & suum adversarium expugnandum ac propulsandum. Sed fortassis obrudi posset, illas observationes tantum attingere homines, non autem bestias, utrum aliqua inter sit discrepantia: ad istum scrupulum eximendum, ecce luculentum documentum de canibus à D. Philipp. Höchstetero, Medico Augustano

stano literis consignatum, dum in suis Observ. refert à Sighardo Pharmacopæo Augustano, in suâ & quorundam aliorum Medicorum præsentia, quoddam cornu, pro Monocerotis habitum, probâ subiectum. Duobus canibus æqualis staturæ, (addo mea opinione ejusdem coloris, ut etiam æqualis temperatura responderet,) cuique ʒj. Nucis vomicæ (cani peculiare ac præsentanetum aliàs deleterium) ex lacte oblatum, alteri derafurâ illius cornu gr. ʒ. ex lacte, paulò post ingesta, ambos convulsionibus exagitatos, alterum cui cornu exhibitum, vomuisse & cõvulsiones leviores sustinuisse, & in orci limine stantem ad vitam revocatum, alterum semihoræ spacio, è vivis sublatum. Postri die se ejusdem cornu vires in alio cane experiti voluisse, & hunc, licet validis convulsionibus distortum, restitutum, quin idem cornu cum apud Principem Imperii eandem probam sustinisset, sat justo redemptum precio. Hoc insuper notatu dignum, quod idem author subiciat, se ab illo tempore innumera cornua pro Monocerotis divendita, consimili modo probasse, sed frustraneo effectu.

Sed proh vanitatem? Quid opus, nos esse tam curiosos ac sollicitos in disquirendis facultatibus Monocerotis, cum majorum etiam Gentium Medici cornu cervi præferant, eti-

am contra venena. Silentio prætereo, quod adhuc in suspenso ac dubio, utrum talis Monoceros, qualis à nonnullis depingitur, adhuc in rerum Naturâ reperitur, & de hujus cornu vi alexiteria controversatur.

2. An non multa prostant antidota per multa sæcula probata, ut super vacuum, anxie in illud solum inquirere, & dubiæ illius fidei se committere.

3. Cum lapis Bezo. ab antiquitate velut Rex & Monarcha alexiteriorum decantatus, magis operæ precium esset, illum examini subicere, quinam esset legitimus, cum aliàs nulla sufficiens extet proba, & in tantâ ejus copiâ, plerique adulterini æstimantur, dum isti lapides vel in ipsâ Indiâ rariores, & in magno precio, & subditi obligati, constitutâ pœnâ, si quem adepti, eum ad Regem deferre, inter hujus *κεμήλια* reponendum, & iis tantum pro magno munere donandum, qui in gratiâ singulari. Cum illius usus frequens ac quotidianus, in omnis generis malignis febribus expugnandis, ut Medicus & ægrotus possit esse certus de effectu, ne uterque ille de suâ existimatione, hic verò de salute periclitetur. Si lapis Bezo. ad manum præviâ probâ exploratus, multis parafangis post se relinqueret Unicornu, sed hic calamum sisto.

Rr

EPI.